

Краткий агрометеорологический обзор за 1-ю декаду июня 2021 года.

На юге страны в районах возделывания озимой пшеницы в первой декаде июня были менее благоприятные условия для формирования зерна. На фоне высокой температуры воздуха и осадков ниже нормы осложнится нормальный переход от одной фазы к другой, что может привести к формированию мелкого и щуплого зерна и соответственно приведет к снижению урожайности озимой пшеницы.

В Алматинской, Жамбылской и Туркестанской областях у озимой пшеницы была отмечена фаза «колошение» – «молочная спелость», высота растений достигает 45-90 см. Состояние посевов в основном хорошее, местами удовлетворительное, где отмечается появление сорняков. Общее число стеблей на 1 кв.м. составляет от 128 до 598 шт., число стеблей с колосом от 123 до 541 шт. Среднее число колосков в колосе озимой пшеницы 15-19 шт., из них недоразвитых до 2 шт. Среднее количество зерен в колосе озимой пшеницы 21-33 шт., (Туркестанская область).

В первой декаде июня все зерносеющие районы северной части республики завершили посев яровых зерновых культур. За декаду по всей территории Казахстана отмечалось жаркая с кратковременными осадками погода, кроме Западно-Казахстанской, Актюбинской и Восточно-Казахстанской областей, где осадки выпали выше нормы. Такие метеорологические условия в основном были удовлетворительными для роста и развития яровых зерновых культур, повсеместно приступили к обработке посевов против сорняков гербицидами.

На наблюдаемых участках в северных областях на посевах яровой пшеницы отмечается фаза «прорастание зерна» – «кущение», на отдельных участках «стеблевание». Состояние растений в основном отличное и хорошее, местами удовлетворительное. Высота растений достигает 8-25 см., среднее число растений на 1 кв.м. насчитывалось от 102 до 455 шт.

Состояние ярового ячменя хорошее и удовлетворительное, фаза развития «прорастание зерна» – «кущение». Высота растений достигает 11-14 см., число растений на 1 кв.м. насчитывалось от 258 до 385 шт.

В центре и на востоке страны состояние посевов яровой пшеницы отличное и хорошее, на отдельных участках удовлетворительное, фаза развития «прорастание зерна» - «кущение», на ранних посевах – «стеблевание». Высота растений достигает 7-23 см., число растений на 1 кв.м. 224-456 шт.

Состояние посевов ячменя отличное. Высота растений 12 см., число растений на 1 кв.м. насчитывалось 235 шт., сорняки встречаются часто, но не угнетают заметно культурные растения.

В западных областях состояние посевов яровой пшеницы повсеместно хорошее. Фаза развития «3-й лист» - «стеблевание», высота растений 12-19 см., число стеблей на 1 м² насчитывалось от 109 до 255 шт.

Состояние посевов ячменя хорошее и удовлетворительное, фаза развития «образование узловых корней» - «кущение», на ранних посевах

«стеблевание». Высота ячменя достигает 20-35 см., сорняки встречаются часто но не угнетают культурные растения.

В южных областях в основном возделывается яровой ячмень, состояние которой оценивается как хорошее, на отдельных участках удовлетворительное. Высота ячменя достигает 10-68 см., среднее число стеблей на 1 кв.м. насчитывалось от 329 до 711 шт., стеблей с колосом 360 - 580 шт. число колосков в колосе 12-18 шт., недоразвитых до 3 шт. Фаза развития «образование узловых корней» - «цветение», на ранних посевах - «молочная спелость».

В южных областях состояние теплолюбивых культур хорошее (кукуруза на силос, рис, сахарная свекла, соя, хлопчатник), приступили к ручной прополке и междурядной обработке, а также вегетационному поливу.

На наблюдаемых участках в Западно-Казахстанской области состояние сафлора удовлетворительное, в Чингирлауском районе плохое. Фаза развития «2-я пара настоящих листьев», повсеместно отмечаются сорняки.

В Восточно-Казахстанской и Павлодарской областях на наблюдаемых участках у подсолнечника отмечается фаза «всходы» - «появление соцветий», состояние растений в основном хорошее, на отдельных участках удовлетворительное. В начале декады приступили к рыхлению и обработке сорняков гербицидами посевов подсолнечника.

В Северо-Казахстанской и Костанайской областях состояние льна масличного отличное и хорошее. Фаза развития «рост стебля», отмечается появление сорной растительности, приступили к обработке сорняков гербицидами.

В Алматинской, Карагандинской, Северо-Казахстанской и Костанайской области на наблюдаемых участках у картофеля отмечается фаза «всходы» – «появление боковых побегов». Приступили к окучиванию, ручной прорывке, посадки картофеля и вегетационному поливу, состояние растений отличное и хорошее.

В южных регионах республики повсеместно на посевах многолетних трав (люцерна, клевер, эспарцет) наблюдается фаза «появление соцветий цветение», на отдельных участках «созревание семян». Состояние трав в основном хорошее, высота трав достигает до 91 см., продолжается вегетационный полив и укос трав.

В Теректинском районе вокруг станций Анкатынский Западно-Казахстанской области на наблюдаемых участках состояние трав клевера хорошее, отмечается фаза «цветение». Средняя высота растений достигает 36 см.

В Костанайской и Карагандинской и областях на наблюдаемых участках состояние трав житняка хорошее и удовлетворительное, в Павлодарской области удовлетворительное и плохое, где отмечается стравливание скотом. Высота трав достигает 32 см., фаза развития «колошение», «цветение».

В первой декаде июня в животноводческих районах республики погодные условия сложились удовлетворительные из-за повышения дневных температур воздуха, осадки прошли повсеместно.

Но в целом погода в прошедшей декаде была благоприятной для выпаса животных, продолжается подкармливание маточного поголовья молодняка, подвоз кормов, стрижка овец и ветеринарные мероприятия.

Состояние травостоя хорошее и удовлетворительное, пастбища умеренно и слабо стравлены. Состояние дернины в основном сухое, сырая дернина отмечалась в Курмангазинском районе Атырауской области.

В метровом слое почвы оптимальные условия увлажнения отмечались на крайнем севере Западно-Казахстанской, Северо-Казахстанской, Карагандинской областях, а также в предгорных и горных районах юга и юго-востока страны. На преобладающей территории республики сложились удовлетворительные влагозапасы, на отдельных участках наблюдательной сети отмечались недостаточные условия увлажнения почвы.

2021 жылдың маусым айының 1-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Еліміздің оңтүстігінде, маусымның бірінші онкүндігінде күздік бидай өсірілетін аудандарда дәннің қалыптасуы үшін қолайлы жағдайлар аз болды. Ауаның жоғары температурасы мен жауын-шашынның нормадан төмен болуы аясында бір фазадан екінші фазаға қалыпты ауысуы қиындайды, бұл ұсақ және сезімтал астықтың пайда болуына әкелуі мүмкін және сәйкесінше күздік бидай өнімділігінің төмендеуіне алып келеді.

Алматы, Жамбыл және Түркістан облыстарында күздік бидайдың: «масақтану» – «сүттеніп пісу» кезеңдері байқалды, өсімдіктердің биіктігі 45-90 см жетеді. Дақылдардың жағдайы негізінен жақсы, кейбір жерлерде қанағаттанарлық, онда арамшөптердің пайда болуы байқалады. Бір шаршы метрде сабақтардың жалпы саны 128-ден 598 данаға дейін, масақтары бар сабақтардың саны 123-тен 541 данаға дейін. Күздік бидай масағындағы масақшалардың орташа саны 15-19 дана, оның ішінде өсіп жетілмегені 2 данаға дейін. Күздік бидай масағындағы дәндердің орташа саны 21-33 дана (Түркістан облысы).

Маусымның бірінші онкүндігінде республиканың солтүстік бөлігіндегі барлық астық егетін аудандар жаздық дәнді дақылдарды егуді аяқтады. Онкүндік ішінде Қазақстанның Батыс Қазақстан, Ақтөбе және Шығыс Қазақстан облыстарынан басқа барлық аумағында ыстық, өткінші жауын-шашынды ауа райы байқалды, себебі ол өңірлерде жауын-шашын мөлшері нормадан жоғары болды. Мұндай метеорологиялық жағдайлар негізінен жаздық дәнді дақылдардың өсуі мен дамуы үшін қанағаттанарлық болды, барлық жерде дақылдарды арамшөптерге қарсы гербицидтермен өңдеуге кірісті.

Солтүстік облыстардың бақылау учаскелерінде жаздық бидай егістіктерінде: «дәннің өнуі» – «түптену», жекелеген учаскелерде «сабақтану» кезеңдері байқалады. Өсімдіктердің жай-күйі негізінен жақсы және өте жақсы,

кей жерлерде қанағаттанарлық. Өсімдіктердің биіктігі 8-25 см-ге жетеді, бір шаршы метрдегі өсімдіктердің орташа саны 102-ден 455 данаға дейін болды.

Жаздық арпаның жай-күйі жақсы және қанағаттанарлық, даму кезеңі: «дәннің өнуі» – «түптену». Өсімдіктердің биіктігі 11-14 см-ге жетеді, бір шаршы метрдегі өсімдіктер саны 258-ден 385 данаға дейін болды.

Елдің орталығы мен шығысында жаздық бидай егістігінің жағдайы жақсы және өте жақсы, жекелеген учаскелерде қанағаттанарлық, даму кезеңі: «дәннің өнуі» – «түптену», ерте егістіктерде – «сабақтану». Өсімдіктердің биіктігі 7-23 см-ге жетеді, 1 шаршы метрдегі өсімдіктер саны 224-456 дана.

Арпа дақылдарының жай-күйі өте жақсы. Өсімдіктердің биіктігі 12 см, бір шаршы метрдегі өсімдіктер саны 235 дана болды, арамшөптер жиі кездеседі, бірақ дақылды өсімдіктерге айтарлықтай зиян келтірмейді.

Батыс облыстарда жаздық бидай егістігінің жай-күйі барлық жерде жақсы. Даму кезеңі: «3-ші жапырақ» – «сабақтану», өсімдіктердің биіктігі 12-19 см, 1 м²-гі сабақтарының саны 109-дан 255 данаға дейін болды.

Арпа дақылдарының жай-күйі жақсы және қанағаттанарлық, даму кезеңі: «түйін тамырларының пайда болуы» - «түптену», ерте егілген дақылдарда «сабақтану». Арпаның биіктігі 20-35 см-ге жетеді, арамшөптер жиі кездеседі, бірақ дақылды өсімдіктерге зиян келтірмейді.

Оңтүстік облыстарда негізінен жаздық арпа өсіріледі, оның жай-күйі жақсы деп бағаланады, кейбір жерлерде қанағаттанарлық. Арпаның биіктігі 10-68 см-ге жетеді, бір шаршы метрдегі сабақтарының орташа саны 329-дан 711 данаға дейін жетеді, масағы бар сабақтар 360 - 580 дана. Масақтағы масақшалар саны 12-18 дана, өсіп жетілмегені 3 данаға дейін. Даму кезеңі: «түйін тамырларының пайда болуы» - «гүлдену», ерте егілген дақылдарда – «сүттеніп пісу».

Оңтүстік облыстарда жылу сүйгіш дақылдардың жай-күйі жақсы (сүрлемге арналған жүгері, күріш, қант қызылшасы, соя, мақта), қолмен отауға және қатараралық өңдеуге, сондай-ақ вегетациялық суаруға кірісті.

Батыс Қазақстан облысындағы бақыланатын учаскелерде мақсарының жай-күйі қанағаттанарлық, Шыңғырлау ауданында нашар. Даму кезеңі: «нағыз жапырақтардың 2-ші жұбы», арамшөптер барлық жерде байқалады.

Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарындағы бақылау учаскелеріндегі күнбағыста: «көктеу» - «гүл шоғырларының пайда болуы» кезеңдері байқалады, өсімдіктердің жай-күйі негізінен жақсы, жекелеген учаскелерде қанағаттанарлық. Онкүндіктің басында күнбағыс дақылдарындағы арамшөптерді гербицидтермен өңдеуге және қопсытуға кірісті.

Солтүстік Қазақстан және Қостанай облыстарында майлы зығырдың жай-күйі жақсы және өте жақсы. Даму кезеңі: «сабақтың өсуі», арамшөптердің пайда болуы байқалады, арамшөптерді гербицидтермен өңдеуге кірісті.

Алматы, Қарағанды, Солтүстік Қазақстан және Қостанай облыстарында картопты байқалайтын учаскелерде: «көктеу» - «бүйір өскіндердің пайда болуы» кезеңдері байқалады. Топырақты қопсытуға, қолмен қатараралық

өңдеуге, картопты отырғызуға және вегетациялық суаруға кірісті, өсімдіктердің жағдайы өте жақсы және жақсы.

Республиканың оңтүстік өңірлеріндегі барлық жерінде көпжылдық шөптердің (жоңышқа, беде, эспарцет) егістіктерінде: «гүл шоғырларының пайда болуы», жекелеген учаскелерде: «тұқымның пісуі» кезеңдері байқалады. Шөптердің жағдайы негізінен жақсы, шөптердің биіктігі 91 см-ге жетеді, вегетациялық суару және шөп шабу жалғасуда.

Батыс Қазақстан облысының Теректі ауданындағы Аңқаты бекетінің маңындағы бақылау учаскелерінде беде шөптерінің жағдайы жақсы, «гүлдену» кезеңі байқалады. Өсімдіктердің орташа биіктігі 36 см-ге жетеді.

Қостанай және Қарағанды облыстарында және бақылау учаскелерінде еркекшөп шөптерінің жай-күйі жақсы және қанағаттанарлық, Павлодар облысында мал жайылу салдарынан қанағаттанарлық және нашар. Шөптердің биіктігі 32 см-ге жетеді, даму кезеңі: «масақтану», «гүлдену».

Маусымның бірінші онкүндігінде республиканың мал шаруашылығы аудандарында күндізгі ауа температурасының көтерілуіне байланысты ауарайы қанағаттанарлық болды, жауын-шашын барлық жерде жауды.

Жалпы, өткен онкүндіктегі ауа райы мал жаю үшін қолайлы болды, жас төлдердің аналық басын азықтандыру, жем жеткізу, қой қырқу және ветеринариялық іс-шаралар жалғасуда.

Шөптің жай-күйі жақсы және қанағаттанарлық, жайылымдар орташа және әлсіз тапталған. Шымның жай-күйі негізінен құрғақ, дымқыл шым Атырау облысының Құрманғазы ауданында байқалды.

Топырақтың метрлік қабатында ылғалданудың оңтайлы жағдайлары Батыс Қазақстан облысының қиыр солтүстігінде, Солтүстік Қазақстан және Қарағанды облыстарында, сондай-ақ елдің оңтүстігі мен оңтүстік-шығысының тау бөктері мен таулы аудандарында байқалды. Республиканың басым аумағында қанағаттанарлық ылғал қоры қалыптасты, бақылау желісінің жекелеген учаскелерінде топырақтың ылғалдану жағдайларының жеткіліксіздігі байқалды.